

Våld och demokrati

Frida Sandelin [SOM-rapport nr 2022:35]

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Tabell 2 Tycker du det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället? 2021 (procent)	3
Figur 2 Andel som anser att handlingen alltid eller under vissa omständigheter är rätt 2018–2021 (procent).....	4
Tabell 3a Tycker du det kan vara rätt att använda <i>namninsamling</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent).....	5
Tabell 3b Tycker du det kan vara rätt att använda <i>namninsamling</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)	6
Tabell 4a Tycker du det kan vara rätt att demonstrera för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)	7
Tabell 4b Tycker du det kan vara rätt att <i>demonstrera</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)	8
Tabell 5a Tycker du det kan vara rätt att använda <i>civil olydnad</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent).....	9
Tabell 5b Tycker du det kan vara rätt att använda <i>civil olydnad</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)	10
Tabell 6a Tycker du det kan vara rätt att <i>förstöra egendom</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)	11
Tabell 6b Tycker du det kan vara rätt att <i>förstöra egendom</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent).....	12
Tabell 7a Tycker du det kan vara rätt att <i>använda hot mot tjänsteman/politiker</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)	13
Tabell 7b Tycker du det kan vara rätt att <i>använda hot mot tjänsteman/politiker</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent).....	14
Tabell 8a Tycker du det kan vara rätt att <i>använda våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)	15
Tabell 8b Tycker du det kan vara rätt att <i>använda hot våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent).....	16
Tabell 9a Tycker du det kan vara rätt att <i>stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)	17
Tabell 9b Tycker du det kan vara rätt att <i>stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld</i> för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)	18

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.gu.se/som-insitutet. En utförlig metodokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2021 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2021

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. Undersökningen 2021 använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 85 år. År 2021 ingick 24 500 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sju jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2021 skickades till. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 20 september och 30 december 2021. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 65 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 24 500 personer var det 11 423 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 48 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningarna. Sedan 2017 får respondenterna en belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Tidigare forskning, samt experiment på SOM-

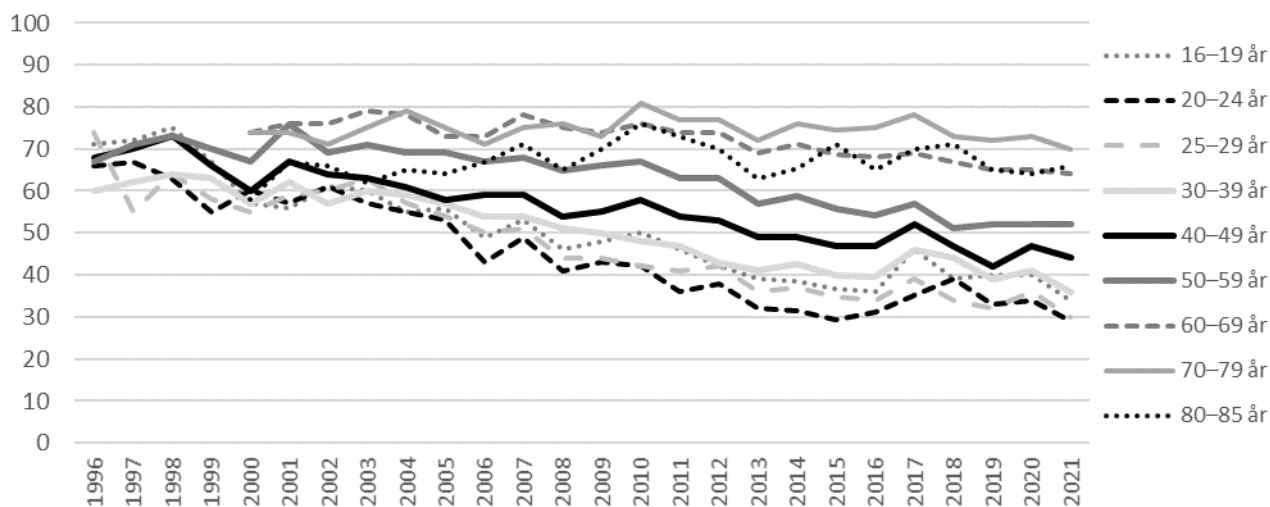
---

¹ <https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/metod-0>

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 837 personer, motsvarande 3,4 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

institutet, visar att detta troligtvis ger en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrar de yngre åldersgruppernas representativitet.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 1996–2021 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16–85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Kulturdepartementet undersökt i vilken utsträckning svenskarna anser att det kan vara sätt att använda olika sätt att påverka det svenska samhället. Frågorna har ställts i formulär 2.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

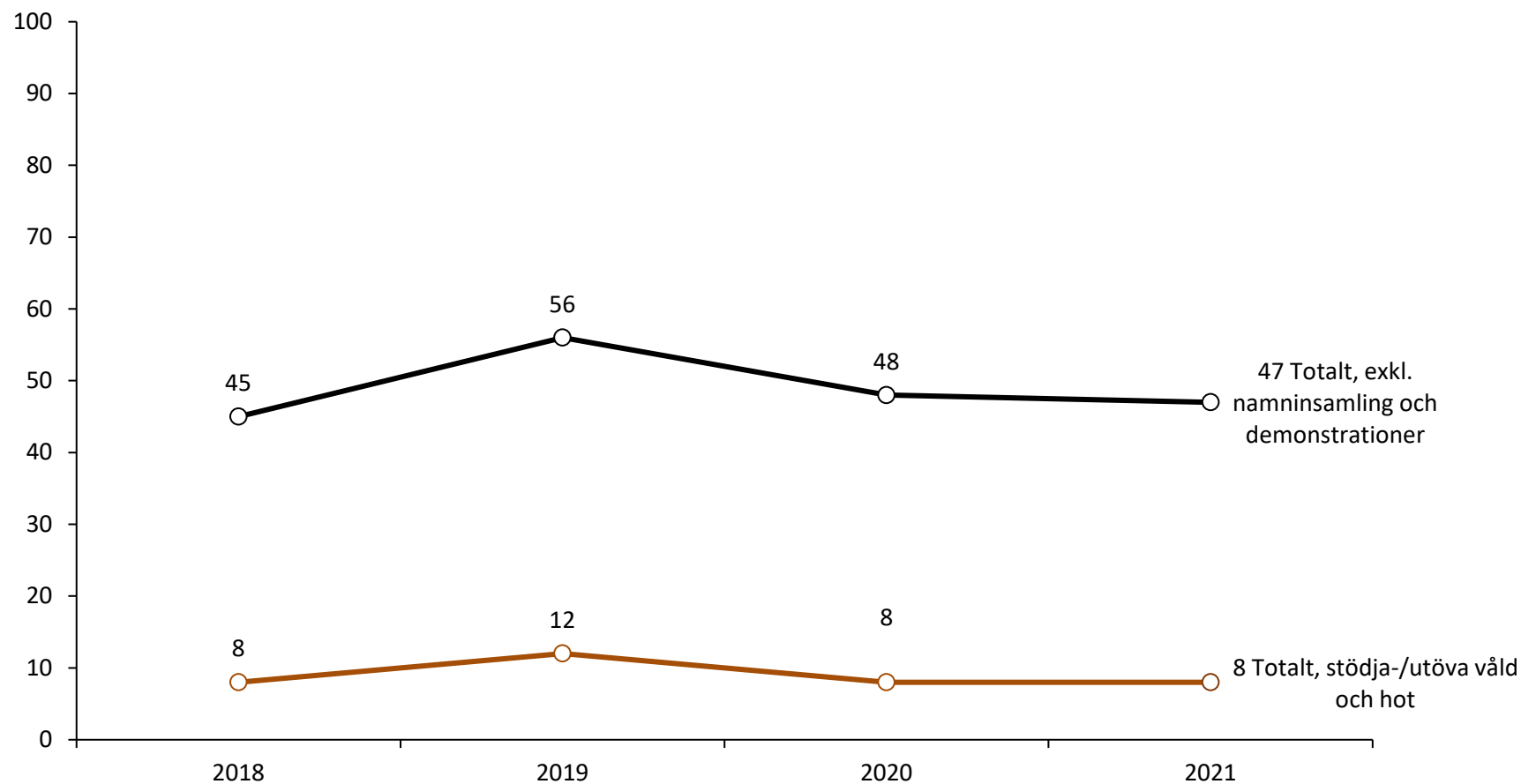
Tabell 2 Tycker du det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället? 2021 (procent)

	Ja, alltid	Fel-marginal	Ja, under vissa omständigheter	Fel-marginal	Nej, aldrig	Fel-marginal	Summa	Antal svar
Namninsamling	36	± 2,4	59	± 2,5	5	± 1,1	100	1 522
Demonstrationer	25	± 2,2	65	± 2,4	10	± 1,5	100	1 502
Civil olydnad	3	± 0,8	43	± 2,5	54	± 2,5	100	1 493
Förstöra egendom	1	± 0,6	6	± 1,2	93	± 1,3	100	1 504
Hot mot tjänsteman/politiker	1	± 0,6	3	± 0,9	96	± 1,1	100	1 507
Använda våld	1	± 0,6	4	± 1,0	95	± 1,1	100	1 507
Stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld	1	± 0,6	4	± 1,0	95	± 1,1	100	1 507
Totalt, exkl. namninsamling och demonstrationer	4	± 1,0	43	± 2,5	53	± 2,5	100	1 515
Totalt, stödja- /utöva våld och hot¹	2	±0,8	6	±1,2	92	±1,4	100	1 513

Kommentar: Frågan lyder: 'Tycker du att det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. .
¹Innehåller kategorierna "Hot mot tjänsteman/politiker", "Använda våld" och "Stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld". Det aggregerade måtten redovisar det maximala värdet svarets personen angivit på någon av delfrågorna som inkluderas i måtten. Exempel: En person som kryssat "Nej, aldrig" på fyra delfrågor men "Ja, alltid" på en delfråga hamnar i kategorin "Ja, alltid" i totalmättet exkl. namninsamling och demonstrationer. Andelen som anser att *någon* av civil olydnad, förstöra egendom, hot, våld eller stödja en organisation som förespråkar våld alltid eller under vissa omständigheter är rätt för det frågan avser är 47 procent (n=1 515). Andelen av den svenska befolkningen som anser att *någon* av hot, våld eller stödja en organisation som förespråkar våld alltid eller under vissa omständigheter är rätt för det frågan avser är 8 procent (n=1 513).

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Figur 2 Andel som anser att handlingen alltid eller under vissa omständigheter är rätt 2018–2021 (procent)

Kommentar: Frågan lyder: 'Tycker du att det kan vara rätt att använda följande sätt för att påverka det svenska samhället?': Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Det aggregerade måttet redovisar det maximala värdet svarets person angivit på någon av delfrågorna som inkluderas i måttet. Exempel: En person som kryssat "Nej, aldrig" på fyra delfrågor men "Ja, alltid" på en delfråga hamnar i kategorin "Ja, alltid" i totalmättet exkl. namninsamling och demonstrationer. Figuren visar andelen som anser att handlingen alltid eller under vissa omständigheter är rätt.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018–2021.

Tabell 3a Tycker du det kan vara rätt att använda *namninsamling* för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	36	59	5	100	1 522
<i>Kön</i>	Kvinna	37	58	5	100	831
	Man	36	58	6	100	681
<i>Ålder</i>	16–29 år	47	49	4	100	205
	30–49 år	42	55	3	100	394
	50–64 år	38	56	6	100	406
	65–85 år	27	65	8	100	517
<i>Utbildning¹</i>	Låg	28	62	10	100	225
	Medellåg	36	59	5	100	419
	Medelhög	36	58	6	100	330
	Hög	41	56	3	100	521
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	36	60	4	100	790
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	41	57	2	100	87
	Arbetare	37	57	6	100	461
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	35	61	4	100	196
	Mindre tätort	33	62	5	100	286
	Stad/större tätort	33	61	6	100	744
	Sthlm/Gbg/Malmö	48	46	6	100	282
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	37	58	5	100	1 329
	Utanför Sverige	27	59	14	100	124
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	34	54	12	100	249
	Medel (5–7)	34	62	4	100	718
	Hög (8–10)	41	55	4	100	532

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 3b Tycker du det kan vara rätt att använda *namninsamling* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	36	59	5	100	1 522
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	47	46	7	100	246
	Ganska intresserad	39	57	4	100	729
	Inte särskilt intresserad	27	67	6	100	444
	Inte alls intresserad	30	58	12	100	91
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	55	43	2	100	163
	Något till vänster	39	58	3	100	356
	Varken till vä eller hö	33	60	7	100	481
	Något till höger	32	64	4	100	345
	Klart till höger	37	55	8	100	144
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	54	43	3	100	154
	Socialdemokraterna	35	60	5	100	440
	Centerpartiet	32	66	2	100	140
	Liberalerna	36	62	2	100	50
	Moderaterna	30	65	5	100	268
	Kristdemokraterna	36	56	8	100	64
	Miljöpartiet	51	44	5	100	62
	Sverigedemokraterna	30	62	8	100	164

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 4a Tycker du det kan vara rätt att demonstrera för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	25	65	10	100	1 502
<i>Kön</i>	Kvinna	24	66	10	100	826
	Man	27	63	10	100	669
<i>Ålder</i>	16–29 år	35	58	7	100	206
	30–49 år	30	64	6	100	390
	50–64 år	27	65	8	100	402
	65–85 år	17	66	17	100	504
<i>Utbildning¹</i>	Låg	19	57	24	100	209
	Medellåg	22	68	10	100	420
	Medelhög	24	67	9	100	329
	Hög	32	63	5	100	518
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	27	66	7	100	782
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	25	63	12	100	85
	Arbetare	25	62	13	100	449
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	19	69	12	100	193
	Mindre tätort	20	70	10	100	283
	Stad/större tätort	24	66	10	100	736
	Sthlm/Gbg/Malmö	39	53	8	100	278
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	26	65	9	100	1 319
	Utanför Sverige	25	56	19	100	120
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	24	62	14	100	244
	Medel (5–7)	22	69	9	100	705
	Hög (8–10)	31	59	10	100	531

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 4b Tycker du det kan vara rätt att *demonstrera* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	25	65	10	100	1 502
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	40	54	6	100	243
	Ganska intresserad	28	64	8	100	726
	Inte särskilt intresserad	16	72	12	100	433
	Inte alls intresserad	13	62	25	100	89
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	50	46	4	100	161
	Något till vänster	30	66	4	100	352
	Varken till vä eller hö	20	66	14	100	465
	Något till höger	19	70	11	100	348
	Klart till höger	21	64	15	100	143
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	45	52	3	100	152
	Socialdemokraterna	26	65	9	100	430
	Centerpartiet	20	74	6	100	137
	Liberalerna	31	65	4	100	49
	Moderaterna	18	70	12	100	268
	Kristdemokraterna	17	64	19	100	63
	Miljöpartiet	38	59	3	100	61
	Sverigedemokraterna	21	63	16	100	164

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas för tabell, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 5a Tycker du det kan vara rätt att använda *civil olydnad* för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	3	43	54	100	1 493
<i>Kön</i>	Kvinna	2	41	57	100	821
	Man	3	46	51	100	665
<i>Ålder</i>	16–29 år	3	46	51	100	205
	30–49 år	3	47	50	100	387
	50–64 år	4	46	50	100	401
	65–85 år	2	38	60	100	500
<i>Utbildning¹</i>	Låg	4	30	66	100	210
	Medellåg	4	39	57	100	416
	Medelhög	2	42	56	100	328
	Hög	2	53	45	100	514
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	1	49	50	100	779
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	3	31	66	100	86
	Arbetare	4	38	58	100	444
<i>Boende område</i>	Ren landsbygd	2	43	55	100	195
	Mindre tätort	4	37	59	100	279
	Stad/större tätort	2	42	56	100	730
	Sthlm/Gbg/Malmö	3	53	44	100	276
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	3	44	53	100	1 315
	Utanför Sverige	4	41	55	100	118
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	6	36	58	100	242
	Medel (5–7)	2	41	57	100	701
	Hög (8–10)	2	50	48	100	529

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 5b Tycker du det kan vara rätt att använda *civil olydnad* för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	3	43	54	100	1 493
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	5	58	37	100	241
	Ganska intresserad	2	44	54	100	721
	Inte särskilt intresserad	2	36	62	100	433
	Inte alls intresserad	2	30	68	100	87
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	3	70	27	100	158
	Något till vänster	3	55	42	100	351
	Varken till vä eller hö	3	36	61	100	463
	Något till höger	1	38	61	100	344
	Klart till höger	3	28	69	100	145
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	4	71	25	100	150
	Socialdemokraterna	3	43	54	100	430
	Centerpartiet	1	41	58	100	137
	Liberalerna	2	56	42	100	50
	Moderaterna	0	28	72	100	267
	Kristdemokraterna	2	43	55	100	63
	Miljöpartiet	3	71	26	100	61
	Sverigedemokraterna	6	35	59	100	163

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 6a Tycker du det kan vara rätt att förstöra egendom för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	6	93	100	1 504
<i>Kön</i>	Kvinna	1	4	95	100	828
	Man	1	7	92	100	669
<i>Ålder</i>	16–29 år	2	9	89	100	207
	30–49 år	1	10	89	100	390
	50–64 år	0	4	96	100	403
	65–85 år	2	3	95	100	504
<i>Utbildning¹</i>	Låg	4	5	91	100	209
	Medellåg	1	7	92	100	422
	Medelhög	1	4	95	100	329
	Hög	0	6	94	100	517
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	0	4	96	100	783
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	0	6	94	100	86
	Arbetare	2	7	91	100	448
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	5	94	100	195
	Mindre tätort	1	5	94	100	284
	Stad/större tätort	2	6	92	100	733
	Sthlm/Gbg/Malmö	1	7	92	100	278
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	5	94	100	1 322
	Utanför Sverige	3	11	86	100	118
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	1	9	90	100	247
	Medel (5–7)	1	6	93	100	706
	Hög (8–10)	1	4	95	100	529

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 6b Tycker du det kan vara rätt att förstöra egendom för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	6	93	100	1 504
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	2	10	88	100	243
	Ganska intresserad	1	5	94	100	724
	Inte särskilt intresserad	1	6	93	100	435
	Inte alls intresserad	4	2	94	100	90
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	3	11	86	100	160
	Något till vänster	2	6	92	100	352
	Varken till vä eller hö	1	7	92	100	466
	Något till höger	0	2	98	100	346
	Klart till höger	1	3	96	100	145
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	2	14	84	100	151
	Socialdemokraterna	2	6	92	100	430
	Centerpartiet	1	3	96	100	136
	Liberalerna	0	0	100	100	50
	Moderaterna	0	2	98	100	268
	Kristdemokraterna	2	3	95	100	63
	Miljöpartiet	2	13	85	100	61
	Sverigedemokraterna	1	7	92	100	163

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 7a Tycker du det kan vara rätt att använda hot mot tjänsteman/politiker för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	3	96	100	1 507
<i>Kön</i>	Kvinna	2	2	96	100	831
	Man	1	4	95	100	670
<i>Ålder</i>	16–29 år	1	6	93	100	206
	30–49 år	1	4	95	100	390
	50–64 år	1	2	97	100	403
	65–85 år	2	3	95	100	508
<i>Utbildning¹</i>	Låg	4	5	91	100	210
	Medellåg	1	4	95	100	421
	Medelhög	1	2	97	100	329
	Hög	1	2	97	100	521
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	0	2	98	100	788
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	0	6	94	100	86
	Arbetare	2	3	95	100	449
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	3	96	100	195
	Mindre tätort	1	3	96	100	283
	Stad/större tätort	2	4	94	100	734
	Sthlm/Gbg/Malmö	1	3	96	100	281
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	3	96	100	1 324
	Utanför Sverige	3	7	90	100	120
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	2	7	91	100	244
	Medel (5–7)	1	4	95	100	709
	Hög (8–10)	1	1	98	100	531

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 7b Tycker du det kan vara rätt att använda hot mot tjänsteman/politiker för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	3	96	100	1 507
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	2	4	94	100	244
	Ganska intresserad	1	3	96	100	727
	Inte särskilt intresserad	2	4	94	100	435
	Inte alls intresserad	3	2	95	100	89
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	1	6	93	100	161
	Något till vänster	1	3	96	100	353
	Varken till vä eller hö	2	4	94	100	468
	Något till höger	0	1	99	100	346
	Klart till höger	2	2	96	100	144
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	1	5	94	100	151
	Socialdemokraterna	2	3	95	100	431
	Centerpartiet	1	2	97	100	137
	Liberalerna	0	0	100	100	50
	Moderaterna	1	1	98	100	267
	Kristdemokraterna	2	5	93	100	64
	Miljöpartiet	2	3	95	100	61
	Sverigedemokraterna	2	4	94	100	164

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 8a Tycker du det kan vara rätt att använda våld för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	4	95	100	1 507
<i>Kön</i>	Kvinna	1	3	96	100	831
	Man	1	5	94	100	670
<i>Ålder</i>	16–29 år	3	6	91	100	207
	30–49 år	1	6	93	100	391
	50–64 år	0	3	97	100	403
	65–85 år	1	3	96	100	506
<i>Utbildning¹</i>	Låg	3	4	93	100	210
	Medellåg	1	5	94	100	421
	Medelhög	2	3	95	100	329
	Hög	0	4	96	100	521
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	0	3	97	100	787
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	0	7	93	100	86
	Arbetare	2	4	94	100	448
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	6	93	100	195
	Mindre tätort	1	3	96	100	283
	Stad/större tätort	1	4	95	100	735
	Sthlm/Gbg/Malmö	0	4	96	100	280
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	4	95	100	1 322
	Utanför Sverige	3	5	92	100	120
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	3	7	90	100	246
	Medel (5–7)	1	4	95	100	707
	Hög (8–10)	1	2	97	100	531

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 8b Tycker du det kan vara rätt att använda hot våld för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	4	95	100	1 507
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	2	6	92	100	245
	Ganska intresserad	1	3	96	100	726
	Inte särskilt intresserad	1	5	94	100	435
	Inte alls intresserad	2	2	96	100	89
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	1	7	92	100	159
	Något till vänster	1	3	96	100	353
	Varken till vä eller hö	1	5	94	100	468
	Något till höger	0	3	97	100	346
	Klart till höger	3	3	94	100	146
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	1	9	90	100	150
	Socialdemokraterna	2	2	96	100	431
	Centerpartiet	1	1	98	100	137
	Liberalerna	0	2	98	100	50
	Moderaterna	0	3	97	100	267
	Kristdemokraterna	2	3	95	100	64
	Miljöpartiet	2	5	93	100	61
	Sverigedemokraterna	2	8	90	100	165

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 9a Tycker du det kan vara rätt att stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld för att påverka det svenska samhället? efter bakgrundsfaktorer 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	4	95	100	1 507
<i>Kön</i>	Kvinna	1	3	96	100	832
	Man	1	4	95	100	669
<i>Ålder</i>	16–29 år	3	7	90	100	208
	30–49 år	1	6	93	100	389
	50–64 år	0	2	98	100	403
	65–85 år	1	3	96	100	507
<i>Utbildning¹</i>	Låg	3	5	92	100	213
	Medellåg	1	4	95	100	420
	Medelhög	1	3	96	100	329
	Hög	0	4	96	100	519
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	0	3	97	100	785
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	1	3	96	100	86
	Arbetare	2	5	93	100	451
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	1	3	96	100	195
	Mindre tätort	1	2	97	100	283
	Stad/större tätort	1	4	95	100	736
	Sthlm/Gbg/Malmö	1	5	94	100	279
<i>Geografisk uppväxt</i>	I Sverige	1	3	96	100	1 324
	Utanför Sverige	3	6	91	100	119
<i>Tillit till andra människor³</i>	Låg (0–4)	2	7	91	100	246
	Medel (5–7)	1	4	95	100	707
	Hög (8–10)	1	3	96	100	531

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³Frågan lyder: 'Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?' Därefter följer en elvgradig skala från 0–10 där 0 motsvarar 'Det går inte att lita på människor i allmänhet' och 10 'Det går att lita på människor i allmänhet'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell 9b Tycker du det kan vara rätt att stödja en organisation eller rörelse som förespråkar användande av våld för att påverka det svenska samhället? efter politisk orientering 2021 (procent)

		Ja, alltid	Ja, under vissa omständigheter	Nej, aldrig	Summa procent	Antal svarande
	<i>Samtliga</i>	1	4	95	100	1 507
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	1	9	90	100	242
	Ganska intresserad	1	2	97	100	728
	Inte särskilt intresserad	1	4	95	100	436
	Inte alls intresserad	2	4	94	100	89
<i>Ideologisk orientering¹</i>	Klart till vänster	1	7	92	100	160
	Något till vänster	1	4	95	100	353
	Varken till vä eller hö	2	4	94	100	469
	Något till höger	0	2	98	100	347
	Klart till höger	1	3	96	100	144
<i>Partisynpati</i>	Vänsterpartiet	0	9	91	100	151
	Socialdemokraterna	2	3	95	100	433
	Centerpartiet	1	2	97	100	137
	Liberalerna	0	8	92	100	50
	Moderaterna	0	1	99	100	268
	Kristdemokraterna	2	2	96	100	64
	Miljöpartiet	0	7	93	100	61
	Sverigedemokraterna	1	4	95	100	163

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas, se tabell 2. ¹Frågan lyder: 'Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras in på en vänster–högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala?'

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.gu.se/som-institutet

